Helsingin seudun liikenne
HSL

Viite: HSL/194/08.00.00.01/2025

VR-Yhtymän kommentit Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaan ja sen vaikutustenarviointiin

VR-Yhtymä Oyj (jäljempänä ”VR”) kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon mukaisessa asiassa ja toteaa kannanottona seuraavaa:

• Tiedonvälitys ja osallistuminen: Miten kehittäisit vuorovaikutus- ja viestintäsuunnitelmassa kuvattua tiedonvälitystä ja osallistumista? Minkä tahojen pitäisi erityisesti saada tietoa ja osallistua seudun liikennejärjestelmän suunnitteluun?

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelutyön osaksi tulee mukaan SUMP-teema, jonka tavoitteet, mittarit ja arvioinnit olisi VR:n näkemyksen mukaan hyödyllistä sisällyttää toimivaksi osaksi vaikutusarviointisisältöä.

VR esittää, että Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelun osalta tarkasteltaisiin laajasti ja yhteensovitetusti Suomen pitkämatkaista liikennettä ja tavaraliikennettä koskevat kehittämisasiat sekä niitä koskevat vaikutukset. VR:n näkemyksen mukaan kyseisen näkökulman huomiointi edellyttäisi suunnittelu- ja vaikutusarvioprosesseissa liikennejärjestelmäsuunnittelua ja sen vaikutusarviointia koskevat laajat asiantuntijatahojen mukanaolot ja iteratiivisen suunnitelman työvaihekuulemiset.

Vaikutusten arviointiohjelmaluonnos sisältää avoimia ja päätöstä edellyttäviä linjaus- ja lähtökohta-asioita. Näiden osalta VR ehdottaa, että ohjelmaluonnosta työstettäisiin lähtökohtaesityksenä eteenpäin ja annettaisiin sidosryhmille mahdollisuus uudelleenarviointiin.

VR esittää, että vaikutustarkasteluissa ja arviointimenetelmissä tarkennettaisiin väestökasvuennusteita, Helsingin seudun monikeskuksisten alueiden ja solmuasemien välistä saavutettavuusnäkökulmaa (mittarina pääyhteysvälien matka- ja vaihtoajat), ympäristövaikutusten ohella energiankulutusnäkökulmaa sekä SUMP-suunnitteluun liittyen pidempimatkaisen julkisen liikenteen palvelutason kehittämistä ja sen vaikutuksia esimerkiksi alueen työvoiman saatavuuteen, muuttotarpeisiin ja monipaikkaisuuden mahdollisuuksiin.

VR haluaa nostaa esiin mielenkiintoisena teemana ja mittarina väyläverkon korjausvelkamäärän kehittymisen alueen olemassa olevilla liikenneväylillä. Liikennejärjestelmäsuunnitelman toteutussuunnitelmassa riittävillä väyläverkon korjaus- ja parantamisinvestoinneilla tulisi varmistaa, ettei

VR-Yhtymä Oyj
Postiosoite
PL 488, 00096 VR
Käyntiosoite
Radiokatu 3, 00240 Helsinki
P. 029 4343
etunimi.sukunimi@vr.fi
www.vr.fi
Y-tunnus 1003521-5

olemassa olevalle väyläverkolle synny liikennejärjestelmän toimivuudelle haitallisia uusia pullonkauloja.

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelu ja sitä koskeva vaikutusten arviointityö on erittäin tärkeää, joten VR toivoo mahdollisuutta olla suunnittelutyökokonaisuudessa jatkossa tiiviisti mukana. Rautatieliikenteen osalta suunnittelukaudella on odotettavissa useita merkittäviä väyläverkon muutosasioita, joiden tarkkaa sisältöä ja vaikutuksia ei vielä tunneta.

Suunnitelmakaudelle on muun muassa esitetty alueen rataverkon turvalaitejärjestelmien merkittävät kokonaisuudistamiset (ERTMS-/ETCS-/asetinlaitejärjestelmät), jolloin kestävän joukkoliikenteen osalta suunnittelukaudella tulee haasteeksi olemassa olevan väyläverkon liikenteellisen palvelutason sekä sitä koskevien pitkäkestoisten rakentamisaikaisten liikennevaikutusten hallinta. Kyseiset hankkeet eivät arviointiohjelmaluonnoksessa esitetyn hankerajauksen mukaan kuulu vertailupohjaan, mutta VR esittää niiden ottamista huomioon skenaario- ja vaihtoehtotarkasteluissa.

• Muut kommentit ja huomiot: Mitä muuta palautetta haluat antaa Helsingin seudun liikennejärjestelmän suunnitteluun ja sen vaikutusten arviointiin?

VR esittää tieliikenteen estevaikutuksen huomiointia vaikutusarvioinnissa riittävällä tavalla eri kehitysskenaarioissa. Estevaikutusta voi olla selvä fyysinen este, kuten moottoritie, jota ei voi ylittää/alittaa muuten kuin kaukana toisistaan olevien yli-/alikulkujen kautta. Estevaikutus voi myös olla vilkkaasti liikennöidyn tien tuoma hidaste, vaikeus tai pelko tien ylittämiseen, vaikka paikalla olisi suojatie. Esimerkiksi niiden liikkujien osalta, joilla on aistirajoite tai muu fyysinen rajoite.

VR esittää, että raidefaktori tulisi ottaa riittävällä tasolla huomioon eri joukkoliikenneskenaarioiden houkuttelevuudessa yksityisautoiluun verrattuna. Esimerkki Raide-Jokerin sivuilta vuodelta 2018: *”Ns. raidefaktori tarkoittaa, että kun olemassa oleva linja-autoliikenne korvataan raiteella, nousee yleensä joukkoliikenteen käyttöaste selvästi. Uusi pysyvä raideratkaisu nostaa myös maan arvoa ja houkuttelee merkittävästi yksityisiä investointeja. Maan arvonnousun oletetaan olevan raideyhteyksien vaikutusalueella suurempaa kuin muualla.”*

VR-Yhtymä Oyj

Jonna Juslin
johtaja, yhteiskuntasuhteet, viestintä ja vastuullisuus

VR-Yhtymä Oyj
Postiosoite
PL 488, 00096 VR
Käyntiosoite
Radiokatu 3, 00240 Helsinki
P. 029 4343
etunimi.sukunimi@vr.fi
www.vr.fi
Y-tunnus 1003521-5